

Familiesynoden 2015

Familiens kall og oppdrag i Kirken og i verden av i dag

Spørsmål med sikte på å frembringe respons på Synoderapporten (*Relatio Synodi*) og en inngående gjennomgang/drøfting av den.

Innledende spørsmål som gjelder alle deler av Synoderapporten.

Svarer beskrivelsen av familiens virkelighet i Synoderapporten til det man ser i Kirken og i samfunnet i dag? Hvilke aspekter mangler, som burde vært inkludert?

1. Det har skjedd en nummereringsfeil i den aller første delen av Synoderapporten som Lineamenta gjengir. Tallene i klammer refererer til den originale Synoderapporten.

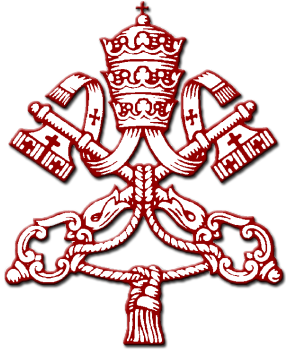
Del I

Vi lytter: Familiens kontekst og utfordringer

Som angitt i Introduksjonen (nr. 1-4)¹, var Den ekstraordinære synodens hensikt å henvende seg til alle familier i verden i et ønske om å ta del i deres gleder, strev og håp. Samtidig uttrykte Synoden takknemlighet overfor de mange kristne familier som trofast lever sitt kall, og oppmuntret dem på dette tidspunkt da Kirken streber etter å «gå ut av seg selv» til å engasjere seg mer besluttsomt og gjenoppdage familiens vitale rolle i evangeliseringsarbeidet. Målet må være å være å nære hos en selv og hos familier i vanskeligheter det «ønske om å danne en familie» som alltid forblir levende og underbygger overbevisningen om at det er nødvendig å «begynne med familien» for å forkynne Evangeliets kjernebudskap effektivt.

Den fornyede veien som ble skissert opp av Den ekstraordinære synoden er plassert innenfor den bredeste kirkelige ramme anvist av Pave Frans i hans formaning, *Evangelii Gaudium*, nemlig ved å starte ut fra «livets periferier» gjennom et pastoralarbeid som karakteriseres av en «møtets kultur», i stand til å gjenkjenne Herrens frie verk, selv utenfor våre vanlige modeller, og til å innta uten besvær en «felt-sykehus»-holdning, som er svært fordelaktig for å fremme forkynnelsen av Guds barmhjertighet. Disse utfordringene besvares i punktene i Synoderapportens første del, der man utlegger aspekter ved det konkrete rammeverket for å reflektere over familienes reelle situasjon.

Spørsmålene som følger under, med fortløpende referansecifre til temaene i Synoderapportens første del, er ment å fremme en tilbørlig realisme i bispekonferansenes refleksjon, for å unngå at svarene deres blir avgitt i konformitet med ordninger og perspektiver tilhørende en pastoralomsorg som ville blitt en applikasjon av rent læremessig art, som ikke ville respektert konklusjonene i Det ekstraordinære synodemøtet og ville ledet refleksjonen bort fra den allerede angitte vei.

Den sosiokulturelle kontekst (nr. 5 - 8)

1. Hvilke initiativer finnes og hvilke er planlagt med hensyn til utfordringene kulturelle motsigelser innebærer for familien (kfr. nr. 6 -7): hvilke initiativer er rettet mot å gjenopplive Guds nærvær i familielivet; mot å oppdra og opprette solide mellommenneskelige relasjoner, mot å fostre en sosial og økonomisk politikk som er anvendelig for familien; mot å lindre vanskeligheter forbundet med omsorgen for barn, eldre og syke familiemedlemmer; og initiativer som søker å imøtegå den spesifikke kulturelle konteksten den lokale Kirke befinner seg i?

2. Hvilke analytiske verktøy anvendes og hvilke er de mest relevante funnene (positive som negative) som angår den kulturelle antropologiske endringen (kfr. nr. 5)? Blant funnene, ser man muligheten for å finne felleselementer i den kulturelle pluralismen?

3. Utover det å forkynne Guds Ord og påpeke forhold, på hvilke måter velger Kirken å være tilstede «som Kirke» nær familier i ekstreme situasjoner (kfr. nr. 8)? Hvilke formasjonsstrategier anvender Kirken for å forhindre disse situasjonene? Hva kan gjøres for å støtte og styrke troende familier som forblir trofaste mot ekteskapsbåndet?

4. Hvordan svarer Kirken i sin pastorale aktivitet på utbredelsen av kulturell relativisme i det sekulariserte samfunn og på den konsekvente avvisning fra manges side på familiemodellen som består av en mann og en kvinne forenet i ekteskap i åpenhet for livet?

Følelseslivets betydning i livet (nr. 9 - 10)

5. På hvilken måte og gjennom hvilke aktiviteter blir kristne familier involvert i det å vitne om følelseslivets utvikling og vekst overfor nye generasjoner (kfr. nr. 8 -9)? Hvordan kunne man bedret utdannelsen av ordinerte på dette området? Hvilke spesielt kvalifiserte fagfolk innenfor pastoralomsorgen er det størst behov for?

Pastorale utfordringer (nr. 11)

6. I hvilken utstrekning og på hvilke måter blir den alminnelige pastoralomsorg for familiene rettet mot dem i periferien (kfr. nr. 11)? Hvilke operasjonelle retningslinjer er utarbeidet for å vekke og verdsette «ønsket om å stifte familie» som er plantet av Skaperen i hvert menneskes hjerte, særlig blant unge mennesker, selv blant dem som lever i familiesituasjoner som ikke svarer til en kristen visjon? Hva er disses umiddelbare svar på oppdraget de stilles overfor? Hvor utbredt er naturlige ekteskap blant ikke-døpte, også i relasjon til unges ønske om å danne en familie?

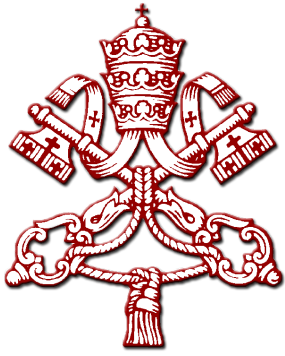
Del II

Vi betrakter Kristus: Familiens evangelium

Familiens Evangelium, trofast bevart av Kirken og nedskrevet og overlevert helt fra Jesu Kristi åpenbaring, forlanger å bli forkynt i dagens verden med fornyet glede og håp, i det vi hele tiden retter blikket mot Jesus Kristus. Familiens kall og oppdrag inngår fullt ut i skaperordningen, som går over i frelsesverket, slik dette er oppsummert etter Konsillets ønske: «Skapt i den levende Guds bilde og satt inn i et ekte personlig forhold, er ektefellene selv blitt knyttet til hverandre ved en jevnbyrdig kjærlighet, et felles sinn og en gjensidig total hengivelse, for å følge Kristus, livets opphav, i trofast hengivenhet gjennom de gleder og ofre som deres kall fører med seg, og dermed vitne om det kjærlighetens mysterium som Herren åpenbarte for verden ved sin død og sin oppstandelse» (*Gaudium et Spes*, 52, kfr. Den katolske Kirkes katekisme, 1533-1535). I dette lys har spørsmålene som reises ut fra Synoderapporten som mål å anspore hyrdene og Guds folk til trofaste og modige svar, for å frembringe en fornyet forkynnelse av Familiens Evangelium.

Med blikket festet på Jesus og på den guddommelige pedagogikk i frelseshistorien (nr. 12-14)

I det Kirken tar i mot pave Frans' invitasjon, betrakter den Kristus i hans evige sannhet og i hans uuttømmelige fornyelse" som opplyser alle familier. «Kristus er 'det evige Evangelium' (Åp 14, 6); han 'er den samme i går, i dag og til evig tid' (Heb 13, 8), og ennå er hans rikdommer og skjønnhet uuttømmelige. Han er bestandig ung og en konstant kilde til fornyelse (*Evangelii Gaudium*, 11).

7. Å betrakte Kristus åpner nye muligheter. «Sannelig, hver gang vi kommer tilbake til den kristne erfaringens kilder, åpner det seg nye veier og muligheter ingen hadde drømt om» (nr. 12). Hvordan anvendes læren i Den hellige Skrift i pastoralarbeidet, slik at den kommer familiene til gode? I hvilken utstrekning gir det å «feste vårt blikk på Kristus» næring til en pastoralomsorg for familien som er modig og trofast?

8. Hvilke ekteskaps- og familieverdier ser ungdom og ektepar realisert i sine egne liv? Og i hvilken form? Finnes det verdier som kan trekkes spesielt frem (kfr. nr. 13)? Hvilke dimensjoner av synd burde unngås og overvinnnes?

9. Hvilken menneskelig pedagogikk bør tas i betraktning – i samsvar med den guddommelige pedagogikk – for bedre å kunne forstå hva som kreves av Kirkens pastoralarbeid med tanke på den modning par går gjennom på vei mot fremtidig ekteskap (kfr. nr. 13)?

10. Hva må gjøres for å vise storheten og skjønnheten i uoppløselighetens gave, i den hensikt å anspore et ønske om å leve og styrke den mer og mer (kfr. nr. 14)?

11. Hvordan kan folk hjelpes til å forstå at et forhold til Gud kan hjelpe par i å overvinne de iboende svakheter som forekommer selv i ekteskapelige relasjoner (kfr. nr. 14)? Hvordan kan man vitne om at Guds velsignelse ledsager ethvert sant ekteskap? Hvordan kan man vise at ekteskapets nåde bærer ekteparene gjennom hele deres samliv?

Familien i Guds frelsesplan (nr. 15-16)

Skapningens kall til kjærligheten mellom mann og kvinne mottar sin fullstendige oppfyllelse fra Kristus Herrens påskemysterium, han som ved å gi seg selv fullt ut, gjør Kirken til sitt mystiske legeme. Ved å trekke veksler på Kristi nåde, blir således det kristne ekteskap, for dem som er kalt til det, den vei som leder til den fullkomne kjærlighet, som er hellighet.

12. Hvordan kan man få folk til å forstå at det kristne ekteskapet svarer til Guds opprinnelige plan og derved er en erfaring av fullkommen oppfyllelse, og ikke på noen måte en begrensning (kfr. nr. 13)?

13. Hvordan kan Kirken tenkes som «Huskirke» (*Lumen Gentium*, 11), subjekt og objekt i evangeliseringsarbeidet i tjeneste for Guds rike?

14. Hvordan kan vi fremme bevisstheten om familiens engasjement i misjonsoppdraget?

Familien i Kirkens dokumenter (nr. 17-20)

Kirkens lære i all sin rikdom bør bli bedre kjent blant Guds folk. Ekteskapelig spiritualitet får sin næring fra den stadige undervisning hyrdene gir, som bryr seg om flokken, og den modner gjennom å lytte uopphørlig til Guds Ord og takket være troens og nestekjærlighetens sakramenter.

15. Den kristne familie lever under Guds kjærlige blikk, og gjennom relasjonen med Ham vokser den som et sant livs- og kjærlighetsfellesskap. Hvordan kan vi utvikle familiens spiritualitet, og hvordan kan familier bli til steder for et nytt liv i Kristus (kfr. nr. 21)?

16. Hvilke initiativer kan utvikles og fostres i katekesen for å gjøre Kirkens lære om familien kjent og være til hjelp for å etterleve den, fremfor alt med tanke på å overvinne så langt som mulig mangelen på samsvar mellom liv og lære, og derved lede til en omvendelsesprosess?

Ekteskapets uoppløselighet og gleden over å dele livet sammen (nr. 21 – 22)

«En ekte kjærlighet mellom ektefeller opptas i Guds kjærlighet. Den ledes og berikes ved Kristi frelsende kraft og Kirkens frelsebringende virke, og således blir ektefellene i sannhet ført til Gud. De får hjelp og styrke til å oppfylle sitt gudgitte oppdrag som far og mor. Derfor blir også de kristne ektefeller styrket og helliget ved et særlig sakrament til sin bestemte oppgave og verdighet. Dette sakrament gir dem kraft til å oppfylle sine forpliktelser overfor hverandre og hjemmet, fyller dem med den Kristi ånd som preger hele deres liv med tro, håp og kjærlighet og dermed arbeider de mer og mer på sin egen fullkommengjørelse og felles helliggjørelse, for i fellesskap å gå frem mot Guds herlighet» (*Gaudium et Spes*, 48).

17. Hvilke initiativer kan få folk til å forstå verdien av et uoppløselig og fruktbart ekteskap som vei til fullkommen personlig oppfyllelse (kfr. 21)?

18. Hvordan presentere familien som et på mange måter enestående sted for å realisere menneskenes glede?

19. Det annet Vatikankonsil uttrykte verdsettelse av det naturlige ekteskap ved å fornye en gammel, kirkelig tradisjon. I hvilken utstrekning anerkjenner også pastoralarbeidet i bispedømmet verdien av denne folkelige visdom som grunnleggende for kulturen og samfunnet (kfr. 22)?

Familiens sannhet og skjønnhet - barmhjertighet med sårede og skjøre familier (nr. 23-28).

Etter å ha betraktet skjønnheten i ekteskap som lykkes og i sterke familier, og etter å ha verdsatt det generøse vitnesbyrd alle som forblir trofaste mot ekteskapsbåndet gir, selv om de er blitt forlatt av sine ektefeller, spurte synodefedrene seg selv – på en åpen og modig måte, men ikke uten bekymring og forsiktighet – hvordan Kirken skal se på katolikker som lever sammen kun gjennom borgerlig ekteskap, og på de som bor sammen og de som, etter et gyldig ekteskap, er skilt og har giftet seg på nytt borgerlig.

Klar over de åpenbare begrensninger og ufullkommenheter som er til stede i så vidt forskjellige situasjoner, antok synodefedrene den positive tilnærmingen pave Frans hadde angitt, i samsvar med hvilken det heter at «uten å avvike fra evangeliets ideal, er det nødvendig å ledsage med barmhjertighet og tålmodighet de mulige stadier i personlig vekst etter hvert som disse dag for dag bygges opp» (*Evangelii Gaudium*, 44).

20. Hvordan kan folk hjelpes til å forstå at ingen er ekskludert fra Guds barmhjertighet? Hvordan kan denne sannheten uttrykkes i Kirkens pastoralarbeid til beste for familiene, i særdeleshet overfor dem som er såret og skjøre (kfr. nr. 28)?

21. I tilfeller av at personer ennå ikke er kommet frem til en full forståelse av Kristi kjærlighets gave, hvordan kan de troende vise en vennlig holdning og tilby tillitvekkende veiledning uten noen gang å forsømme forkynnelsen av Evangeliets krav (kfr. nr. 24)?

22. Hva er mulig å gjøre for at mann og kvinne i forskjellige samlivsformer - der menneskelige verdier er til stede - skal kunne oppleve respekt, tillit og oppmuntring fra Kirkens side til å vokse i godhet, og hjelpes til å nå frem til fyllden i det kristne ekteskap (kfr. nr. 25)?

Del III

Ansikt til ansikt med situasjonen: Pastorale fremtidsutsikter

Når man fordyper seg i Synoderapportens tredje del, er det viktig å la seg lede av den pastorale snuoperasjonen som den Ekstraordinære Synoden begynte å skissere og som har sitt grunnlag i Det annet Vatikankonsil og i pave Frans' lære-embete. Bispekonferansene har ansvaret for å fortsette å gå videre i dybden med den, og søke å involvere på mest tjenlig måte alle kirkelige komponenter, samt konkretisere den i deres spesifikke kontekst. Man må gjøre alt for ikke å begynne fra null, men bruke den veien den Ekstraordinære Synoden allerede har tilbakelagt som utgangspunkt for å gå videre.

Å forkynne Familiens Evangelium i dag i forskjellige kontekster (Nr. 29-38)

I lys av familienes behov og av de mange komplekse utfordringene som finnes i verden i dag, har Synoden understreket viktigheten av en fornyet forpliktelse til å forkynne Familiens Evangelium på en modig og betydningsfull måte.

23. Hvordan blir familiedimensjonen dyrket i prestenes og andre pastoralaktørers formasjon? Blir familiene selv involvert (i denne)?

24. Er folk klar over at den raske utviklingen i samfunnet krever konstant oppmerksomhet på språket i den pastorale kommunikasjonen? Hvordan kan man gi et effektivt vitnesbyrd om nådens prioritet på en slik måte at familielivet utformes og leves i åpenhet overfor Den Hellige Ånd?

25. I forkynnelsen av Familiens Evangelium, hvordan kan man skape betingelsene for at hver enkelt familie skal bli slik Gud vil, og for at de må bli sosialt anerkjent i sin verdighet og sitt oppdrag? Hva slags ”pastoral omvendelse” og hvilken videre fordykning bør gjøres i denne retning?

26. Blir samarbeidet med sosiale og sivile institusjoner som tilgodeser familien anerkjent i sin helhet? Hvordan finner det sted i praksis? Hvilke kriterier brukes for å anspore til dette? Hvilken rolle kan familieorganisasjoner spille i denne sammenheng? Hvordan kan dette samarbeidet bæres oppe selv når de kulturelle, økonomiske og politiske prosessene som undergraver familien oppriktig fordømmes?

27. Hvordan fremme en relasjon mellom familie, samfunn og politikk som kommer familien til gode? Hvordan fremme det internasjonale samfunns og statenes støtte til familien?

Veiledningen av forlovede par som forbereder seg til ekteskap (nr. 39 - 40)

Synoden anerkjente de skritt som er tatt de senere år for å fremme en effektiv forberedelse av unge for ekteskapet, men understreket imidlertid behovet for en større forpliktelse fra hele det kristne fellesskapets side, ikke bare i forberedelsen, men også i de første årene av familielivet.

28. Hvordan bør ekteskapsforberedelsen legges opp i den hensikt å fremheve familiens kall og oppdrag i henhold til troen på Jesus Kristus? Blir den gjennomført som et tilbud om en reell kirkelig erfaring? Hvordan kan den fornyes og forbedres?

29. Hvordan presenterer katekesen for kristen initiasjon åpenhet for familiens kall og oppdrag? Hvilke tiltak anses som mest presserende? Hvordan bør forbindelsen mellom dåp, eukaristi og ekteskap presenteres? På hvilken måte kan man fremheve katekumenatets og mystagogikkens karakter som ekteskapsforberedelsen ofte må anta? Hvordan kan fellesskapet bli involvert i denne forberedelsen?

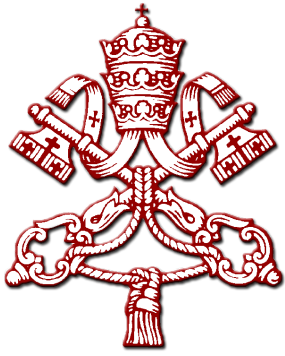
Ledsagelsen av gifte par i ekteskapets første år (kfr. nr. 40)

30. Verdsetter ekteskapsforberedelsen og ledsagelsen i begynnelsen av det ekteskapelige liv tilstrekkelig det viktige bidraget som familiers, foreningers og familiebevegelsers vitnesbyrd og støtte utgjør? Hvilke positive erfaringer kan rapporteres på dette området?

31. Den pastorale ledsagelse av par i de første årene av familielivet - slik det ble påpekt under den synodale drøftingen - trenger å utvikles videre. Hva er de mest betydningsfulle initiativer som allerede er gjennomført? Hvilke aspekter trenger å utvikles videre på menighetsnivå, på bispedømmenivå eller innenfor foreningene og bevegelsene?

Pastoralomsorg for par som er borgerlig gift eller samboende (nr. 41-43)

I synodedebatten påpekte man mangfoldet i situasjoner oppstått som resultat av en rekke kulturelle og økonomiske faktorer, praksiser som har sitt utspring i tradisjoner, og vanskelighetene unge mennesker har når de stilles overfor valg som forplikter på livstid.

32. Hvilke kriterier for en korrekt pastoral bedømmelse av individuelle situasjoner bør vurderes i lys av Kirkens lære om at de primære elementer i ekteskapet er enhet, uoppløselighet og åpenhet for barn?

33. Er det kristne fellesskapet i stand til å forplikte seg pastoralt i disse situasjonene? Hvordan kan det hjelpe til med å skjelne de positive og de negative elementer i livet til personer som er borgerlig gift, slik at de kan veilede og hjelpe dem i vekst- og omvendelsesprosessen underveis mot ekteskapets sakrament? Hvordan hjelpe samboende til å bestemme seg for å inngå ekteskap?

34. Helt spesielt (for de land problemstillingen er aktuell), hvilke svar bør gis på problematikken som videreføringen av tradisjonelle former for ekteskap i etapper eller ekteskap arrangert av familier reiser?

**Omsorg for sårede familier (separerte, skilte og ikke gjengifte, skilte og gjengifte, aleneforelderfamilier)
(nr. 44 - 54)**

I synodedebatten ble behovet for en pastoralomsorg basert på ledsagelsens kunst fremhevet, ”hvis takt må være stødig og forsikrende, i det den reflekterer vår nærhet og vårt medlidende blikk, som også heler, frigjør og oppmuntrer til modning i det kristne livet” (*Evangelii Gaudium*, 169).

35. Er det kristne fellesskapet klart for å ta på seg omsorgen for alle sårede familier, slik at de kan erfare Faderens barmhjertighet? Hvordan kan det kristne fellesskapet engasjere seg for å fjerne de sosiale og økonomiske faktorer som ofte betinger disse situasjonene? Hvilke steg er tatt og hvilke er enda nødvendige å ta for å øke dette engasjement og misjonsbevisstheten som ligger til grunn for den?

36. Hvordan kan man fremme anerkjennelsen av felles pastorale retningslinjer på lokalkirkenivå? Hvordan skal man i denne sammenheng utvikle en dialog mellom de forskjellige lokalkirkene «cum Petro et sub Petro»?

37. Hvordan kan prosedyrene for å avgjøre nullitetstilfeller gjøres mer tilgjengelige, strømlinjeformet og muligvis kostnadsfrie?

38. Når det gjelder skilte og gjengifte, trenger den pastorale sakramentspraksisen en ytterligere utdypning, som inkluderer vurderingen av ortodoks praksis og tar hensyn til ”skillet mellom objektivt syndige situasjoner og formildende omstendigheter” (nr. 52). Hvilke linjer bør man handle langs? Hvilke steg er mulige? Hva kan foreslås for å unngå utilbørlige eller unødvendige former for hindringer?

39. Gir dagens regelverk gyldige svar på utfordringene som blandede og interreligiøse ekteskap reiser? Burde andre elementer tas med i betraktningen?

Pastoral oppmerksomhet overfor personer med homoseksuell legning (nr. 55-56)

Pastoralomsorgen for personer med homoseksuell legning stiller oss i dag overfor nye utfordringer, noe som også skyldes måten deres rettigheter fremsettes i samfunnet på.

40. Hvordan retter det kristne fellesskapet sin pastorale oppmerksomhet mot familier med personer med homoseksuell legning? Hvordan kan man i lys av Evangeliet ta seg av personer i disse situasjoner, og unngå enhver form for urettferdig diskriminering? Hvordan kan kravene i Guds vilje angående deres situasjon legges frem for dem?

Videreføringen av livet og utfordringene forbundet med nedgang i fødselsratene (nr. 57-59)

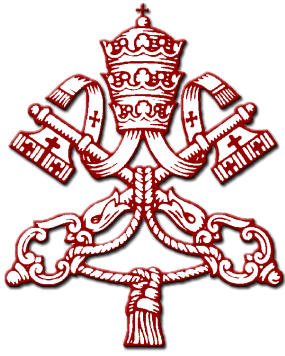
Videreføringen av livet er et grunnleggende element i familiens kall og oppdrag: «I den oppgave de har til å forplante slekten og oppdra nye mennesker, og det er deres spesifikke oppgave, er ektefellene seg bevisst at de er delaktige i og formidlere av Gud Skapers kjærlighet» (*Gaudium et Spes*, 50).

41. Hva er de vesentligste tiltak som er gjort for å forkynne og fremme effektivt åpenheten for livet og skjønnheten og verdigheten i det å bli mor eller far, i lys av for eksempel salige Paul VI's *Humanae Vitae*? Hvordan kan man fremme dialogen med vitenskapen og biomedisinsk teknologi på en måte som respekterer den menneskelige reproduksjons økologi?

42. Generøst morskap/farskap har behov for strukturer og verktøy. Lever det kristne fellesskap en effektiv solidaritet og subsidiaritet? Hvordan? Er det modig i å foreslå gyldige løsninger, også på sosiopolitisk nivå? Hvordan oppmuntre til adopsjon og fosterforeldreskap som fremragende tegn på en fruktbar generøsitet? Hvordan kan omsorg og respekt for barn fremmes?

43. Den troende kristne lever morskapet/farskapet som svar på et kall. Blir dette kallet tilstrekkelig fremhevet i katekesen? Hvilke typer formasjon tilbys for å la dette kallet veilede ekteparenes samvittighet effektivt? Er man bevisst de alvorlige konsekvensene av demografiske forandringer?

44. Hvordan bekjemper Kirken den ulykke abort utgjør, og hvordan fremmer den en effektiv livets kultur?

Oppdragelsens utfordringer og familiens rolle i evangeliseringen (nr. 60-61)

45. Det å oppfylle oppdragerkallet er ikke alltid lett for foreldre. Finner de solidaritet og støtte i det kristne fellesskapet? Hvilke formasjonstilbud bør foreslås? Hvilke tiltak bør iverksettes for å gi foreldrenes oppdragerrolle anerkjennelse også på sosiopolitisk nivå?

46. Hvordan bevisstgjøre foreldre og kristne familier om at plikten til å overføre troen er en iboende dimensjon ved det å være kristen?

Copyright Generalsekretariatet for Bispesynoden og Libreria Editrice Vaticana.

Denne teksten kan reproduseres av bispekonferansene selv eller med deres tillatelse, under forutsetning av at innholdet ikke endres på noen måte og at to kopier av den sendes til Generalsekretariatet for Bispesynoden, 00120 Città del Vaticano.